

Forbindelse mellem Regjeringen og Udstillingskomiteen ikke havde fundet Sted.

Sage: Jeg havde haabet, at denne 1ste Behandling igaar vilde være bleven bragt tilende; og jeg skalde da ikke have sagt et Ord, men da Lovforslaget nu er blevet behandlet af flere ærede Medlemmer, navnlig med Hensyn til Jernbanevesenet, beder jeg om Tilladelse til at gjøre nogle Bemærkninger. Det er maasse uret af mig at have begjæret Ordet, da jeg ikke har Andre at tale for end mig selv, men jeg skal bestræbe mig for at være saa kort som muligt. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) bemærkede igaar, at han var imod den behudede overordentlige Stat; den vil han af med, men han vil spare paa Soldaterne. Jeg vil gjerne til en Afspærging være enig med det ærede Medlem, idet jeg skal stemme for at negte den extraordinære Stat, men jeg haaber da, at han vil være med til at stryge de 1½ Million Rd., som i § 26 ere opførte til Jernbanevesenet. Flere ærede Talere have ogsaa krympet sig ved den extraordinære Stat, og det stiller sig for mig, som om dens Skæbne virkelig kan være meget farefuld, men mine Herrer, nu er det, at de Bøxer forfalde, som vi traf for en 3 Aar siden for Jernbaner paa Statsklassen, og nu er det vor Sag, at optage dem og godkjende, hvad vi selv have gjort, medmindre vi vilde tage Fornuften fangen og gjøre, hvad der efter min Overbevisning vil være Ret imod hele Landet, nemlig at standse med Jernbaneanlægene paa Vestkysten af Sjælland. Dengang Jernbanevesenet for omtrent 4 Aar siden var i sin Flor, kunde den daværende høttærede Finantsminister glæde os med at sige, at det hele jydsk Jernbaneanet, dets Materiel inklusive, saa at sige var fuldbendt, saaledes at der ikke var flere Udgifter derved; men efter ikke ret mange Dages Forløb — lidt hen i Januar Maaned — maatte den høttærede daværende Finantsminister sände, at han havde gjort Regning uden Bæst, thi da var det, at alle disse jydsk Jernbaneprojekter kom frem, og at de ikke alene bleve modtagne af Thinget med en Slags Enthusiasme, men Thinget besluttede endog at gaa videre, nemlig at give en Bane,

som slet ikke var forlangt af Regjeringen, en Bane paa Vestkysten af Sjælland. Det blev dengang meget stærkt fremhævet af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger), hvilken Urimelighed det egentlig var at ville anlægge en Jernbane af den Udstrækning og med den store Beføstning paa denne Kant af Landet. Han betegnede det Land, hvorigjennem man havde tænkt sig Jernbanen, saaledes: Paa den ene Side Havet og Sandstitter, paa den anden Side Lyngheide, og deri havde han fuldkommen Ret. De fleste Medlemmer her vide meget god Besked med Ringkjøbing Amt og vide altsaa, at det er henved 82 Kvadratmil stort, har 18,300 Td. Hartkorn, 900 Mennesker pr. Kvadratmil osv.; det er Allesammen bekendte Størrelser. Her er vist ogsaa mangfoldige Medlemmer tilstede, som vide, hvilken Færdsel der nu spores paa de fortræffelige Chausseer, som her findes, thi lad mig ikke glemme at sige, at hele Sjælland er forsynet med det mest udmærkede Net af Landeveie, udstyrede med en Lurus, som overgaar Alt, hvad jeg har set nogetsteds, jeg mener navnlig med Hensyn til Broer, idet man ikke har kunnet notes med Mindre end de skønneste hugne Steene over selv de mindste Vandløb. Der er altsaa af Statskassen anvendt overordentlig Meget paa denne Del af Landet. Komme vi Syd paa, forbedres Landet noget, men dog ikke anderledes, end at Ribe Amt med sine 61 Kvadratmil kun har 1081 Mennesker pr. Kvadratmil. Det er nødvendigt at fastholde de Tal, jeg her nævner, for at faae en klar Forestilling om, hvad det vil sige at give den Del af Sjælland et yderligere Færdsmiddel, nemlig en hel Jernbane. Der er, saavidt jeg kan skønne, ikke nogen skjellig Grund til at gjøre det; der er ingen Grund til at formode, at det kan være til nogen alvorlig Nytte for den Del af Landet. Jeg nævnte før, at Landeveiene ere meget lidt besærkede, og jeg har selv tilligemed flere Benner forsøgt, hvad der kunde komme ud af at observere de Kjørende, Gaaende og Ridende paa disse Veie, men vi kom til et noget fattigt Resultat, som jeg omtrent kan udtrykke ved at sige, at vi paa Veien fra